

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

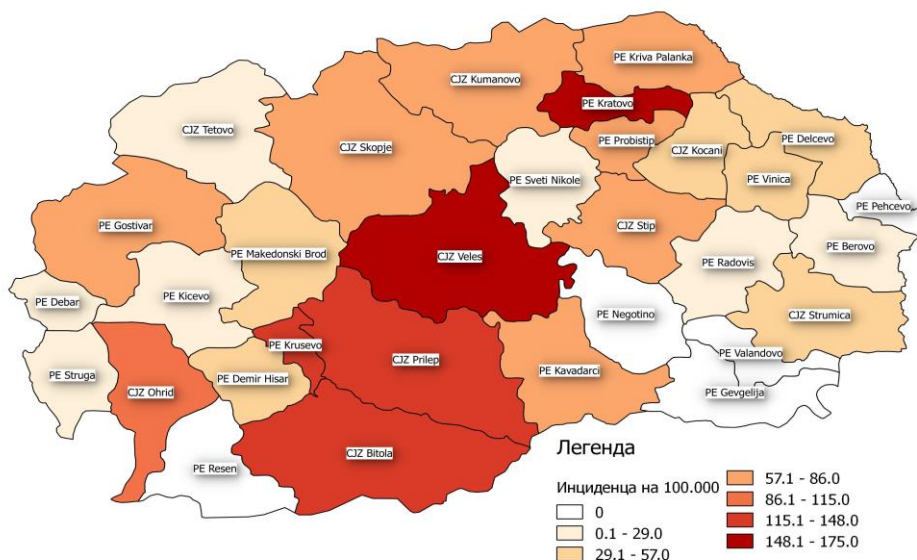
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **ноември 2017**

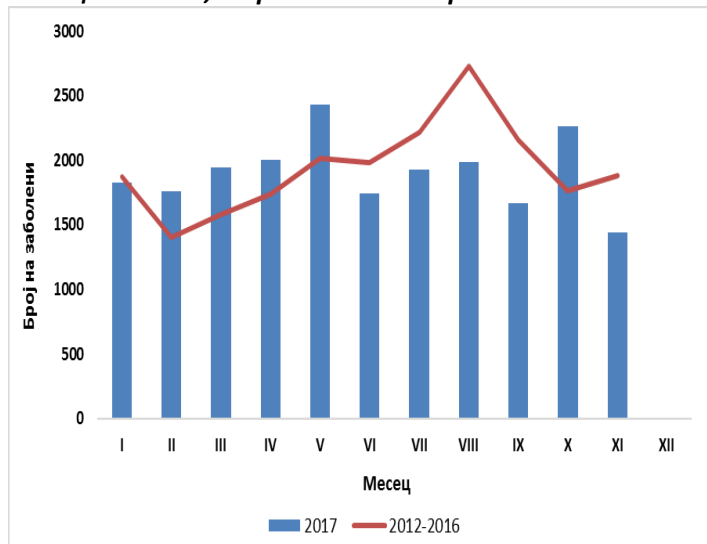
Скопје, 12.12.2017

Во текот на месец ноември 2017 година, во Република Македонија се регистрирани вкупно 1.440 заболени лица од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатит Б и Ц) со вкупна инциденца од 69,6 на 100.000 жители.

Во текот на месец ноември се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 36,3% во однос на претходниот месец октомври. Во однос на ноември 2016, како и во однос на аритметичката средина за периодот 2012–2016, исто така се регистрира намалување на пријавените лица од акутни заразни заболувања од 30,0% и 23,6% соодветно (Графикон 1).

Во вкупниот број на заболени во 2017 година, регистрираните случаи во месец ноември учествуваат со 6,9%. Кумулативниот број на заболени во 2017 е намален за 0,9% во однос на кумулативната за истиот период во 2016 година.

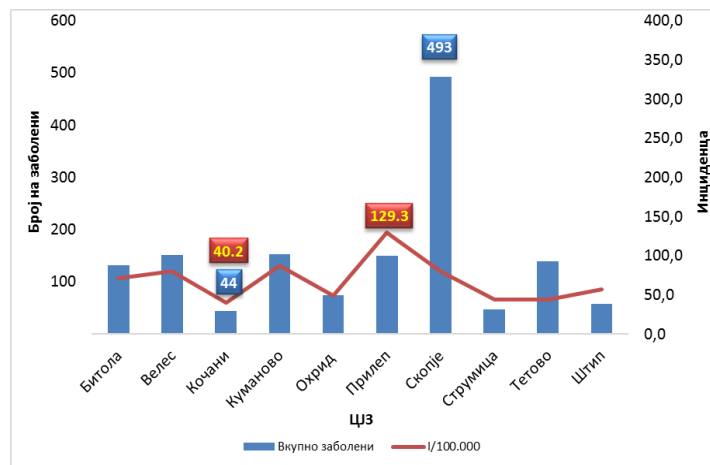
Графикон 1. Број на заболени од заразни болести по месеци во 2017, и аритметичка средина за 2012-2016

Во месец ноември, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=493 или 34,2%), а најмал во ЦЈЗ Кочани (n=44 или 3,1%). (Табела 1 - Прилог).

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Прилеп (I=129,3/100.000), а најниска во ЦЈЗ Кочани (40,2/100.000) (Графикон 2).

Графикон 2: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во ноември, 2017

Не се регистрирани заболени лица на територијата на ПЕ Ресен, Гевгелија, Неготино, Пехчево и Валандово (Табела во Прилог).

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во ноември учествуваат со 97,7% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 68,0/100.000 жители (Табела 1).

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во ноември, 2017

Заболување	Број	I/100.000
Ентероколитиси	612	29,6
Овчи сипаници	600	29,0
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	49	2,4
Шуга	44	2,1
Скарлатина	34	1,6
Салмонелози	28	1,4
Инфективна моноклеоза	22	1,1
Инфекции со Хламидија	8	0,4
Инфекции предизвикани од E. Coli	6	0,3
Вирусен хепатитис А	4	0,2
ВКУПНО	1.407	68,0

Првите две најчести заразни заболувања (ентероколити и овчи сипаници), учествуваат со 84,2% во вкупниот број на заболени, а со 86,1% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец ноември 2017 година.

Во текот на ноември, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **ентероколитите** (n=612). Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 42,5%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 43,5%.

Во однос на претходниот месец октомври 2017, се регистрира намален број на заболени лица од ентероколити за 64,1%. Во однос на месец ноември 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, се регистрира намалување од 20,7% и 19,2% соодветно.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2017, бројот на заболени во ноември учествува со 5,7%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2017 година, учеството на ентероколитите е 50,9%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2017 е зголемен за 2,1% во однос на кумулативата за истиот период во 2016 година.

На **второ** место по број на регистрирани заболени во месец ноември се овчите сипаници, со 600 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 41,7%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 42,6%.

Во однос на претходниот месец октомври 2017, бројот на заболени од овчи сипаници е зголемен за 91,1%. Во однос на месец ноември 2016, како и во однос на аритметичката средина 2012-2016, во овој месец се регистрира намалување од 44,2% и 25,7% соодветно.

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2017, пријавените случаи во ноември учествуваат со 7,6%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2017 година, овчите сипаници учествуваат со 37,4%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2017 е намален за 7,9% во однос на кумулативата во истиот период во 2016.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец ноември припаѓаат на цревни заразни заболувања. Пријавени се 703 заболени (48,8%) со инциденца од 34,0 на 100.000 жители (Графикон 3).

Од нив, најголем процент (87,1%) и број (n=612; I=29,6/100.000) се ентероколитите. На второ место во оваа група се 49 бактериски алиментарни инфекции и интоксикации (7,0%; I=2,4/100.000), а следат 28 случаи на салмонелози (4,0%; I=1,4/100.000). Пријавени се и 6 случаи на инфекции предизвикани од E. Coli, 4 случаи на вирусен хепатитис А, три случаи на шигелоза и еден случај на кампилобактериоза.

На второ место во месец ноември е групата на **капкови заразни заболувања** (n=662, 46,0%) со инциденца од 32,0/100.000 (Графикон 3).

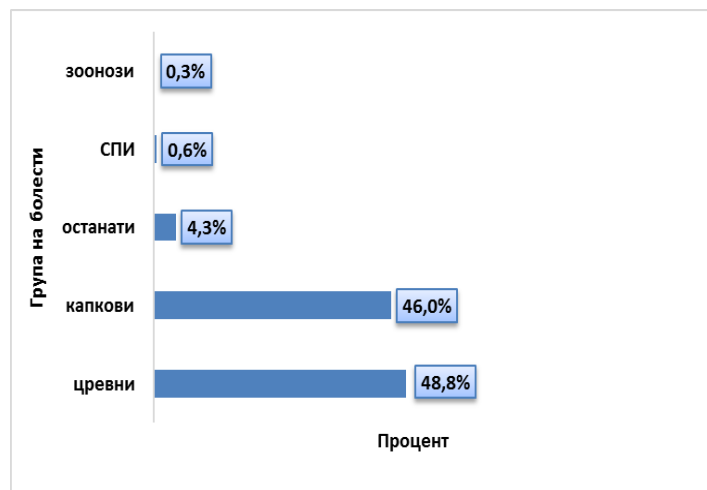
Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници (n=600 или 90,6%), со инциденца од 29,0/100.000. Во оваа група се регистрирани 34 случаи на скарлатина (5,1%; I=1,6/100.000), 22 случаи на инфективна мононуклеоза (3,3%; I=1,1/100.000), 4 случаи на заразни заушки и по еден случај на пневмококни инфекции (менингитис) и голема кашлица.

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во ноември се регистрирани 62 случаи (4,3%, I=3,0/100.000) (Графикон 3).

Од нив, најбројни (n=44, 71,0%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 2,1/100.000. Во групата пријавени се по 4 случаи на неодреден вирусен хепатит и вирусен хепатитис Б, по 3 случаи на вирусни менингити и вирусен хепатитис Ц, два случаи на хеморагична треска со бубрежен синдром и по еден случај на бактериски менингит и вирусен енцефалит.

Во групата на **зоонозите** во месец ноември се регистрираат 5 заболени лица (0,3%; I=0,2/100.000) и тоа 4 случаи на ехинококоза и еден случај на бруцелоза (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во ноември, 2017

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец ноември, пријавени се два нови случаи на ХИВ/СИДА (Табела 3 - Прилог). Пријавените лица се од машки пол, а во однос на возрастната дистрибуција, по еден случај е од возрастната од 20-29 и 40-49 години. Според место на живеење, регистрираните се од Штип и Битола.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 30.11.2017), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2017 изнесува 354. Од вкупниот број на регистрирани:

- лица болни од СИДА се 185
- ХИВ позитивни лица се 169.

Од вкупнат бројка регистрирани до сега случаи:

- 83 лица починале, а
- 271 лица живеат со ХИВ/СИДА.

Во однос на другите сексуално преносливи инфекции, во текот на ноември се пријавени 8 случаи на инфекции предизвикани од хламидија. Табела 3 - Прилог).

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Регистрирани се вкупно 9 лица ($I=0,4/100.000$) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Во текот на ноември пријавени се 4 лица со вирусен хепатит Б, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Во ноември пријавени се 4 случаи на заразни заушки. Во однос на вакциналниот статус на заболените, едниот е вакциниран, а три лица не се вакцинирани. Дијагнозата кај три случаи е поставена клинички, а кај еден лабораторски.

Пријавен е еден случај на голема кашлица кај 7-месечно дете од Берово. Во однос на вакциналниот статус, детето не е вакцинирано со вакцина која содржи компонента против голема кашлица, иако согласно возраста и редовниот Календар за имунизација подлежи на вакцинација. Привремено живее во Скопје, а детето е хоспитализирано на КИБФС-Скопје. Дијагнозата е утврдена клинички.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец ноември 2017 година, **регистрирана е епидемија** на алиментарна токсоинфекција предизвикана од *Staphylococcus aureus* на територија од ПЕ Делчево. Во епидемијата заболеле 7 лица од 22 експонирани и истите биле хоспитализирани на Инфективно одделение во КБ Штип. Сите јаделе храна од истата сендвичара во Делчево. Епидемиолошката служба при ПЕ Делчево изврши епидемиолошки увиди на терен заедно со претставници од подрачната служба на ДСЗИ. Направен е детален увид во објектот, земено се мостри од храна и брисеви од работниците за микробиолошка анализа, а објектот привремено е затворен. Епидемијата е одјавена на 22.11.2017.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец ноември *не е регистриран смртен случај* од акутно заразно заболување.

ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2017/2018 во Европа, активноста на вирусот на грип останува на ниско ниво со спорадична или локална детекција на вируси на грип во земјите од регионот. Се забележува заедничка циркулација на инфлуенца А со 46,5% (60,3% - А/Н3Н2) и инфлуенца Б со 53,5% (97% - В/Yamagata).

Во текот на ноември, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 523 заболени лица ($I=25,3/100.000$). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ПЕ Гостивар ($n=118$) и ЦЈЗ Тетово ($n=96$). Највисока инциденца ($230,6/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во сезоната 2017/2018 вкупниот број на заболени од грип изнесува 646 ($I=31,2/100.000$). Најголем број на заболени лица ($n=164$; 25,4%; $I=136,9/100.000$) се регистрирани во ПЕ Гостивар и ЦЈЗ Тетово ($n=123$; 19,0%; $I=61,6/100.000$). Највисока кумулативна инциденца е регистрирана во ПЕ Дебар ($I=288,2/100.000$)

Во однос на дистрибуцијата на заболениите по возрастни групи, најголем број на заболени се пријавени во најголемата возрастна група од 15-64 години 412 случаи (63,8%), а највисока инциденца од $45,4/100.000$ се регистрира кај лицата над 65 години.

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ од почетокот на сезоната 2016/2017 пристигнати се 48 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти, сите негативни на присуство на вирусот на грип.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец октомври, 2017 година ($n=1.040$).

Зголемиот број на пристигнати пријави се должи на задоцнето пристигнување на пријавите од страна на ЦЈЗ Скопје.

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 10 Центри за јавно здравје и 4 Подрачни единици (Табела 4 - Прилог).

Во најголем број и процент се пристигнати пријави за докажан микробиолошки причинител од лабораториите кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје ($n=860$ или 82,7%), ЦЈЗ Битола ($n=67$ или 6,4%) и ПЕ Гевгелија ($n=25$ или 2,4%)

Од регистрираните пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во ноември се: *MRSA* ($n=273$; 26,2%), *Salmonella enteritidis* ($n=116$; 11,2%) и *Chlamydia trachomatis* ($n=100$; 9,6%) (Табела 4 - Прилог).

Кузмановска Г., Алексоски Б., Караџовски Ж., Ставридис К., Микиќ В., Кочински Д., Балажи Л., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмени М.